

Сарајево, 21.06.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 14.06.2021. - 18.06.2021.**

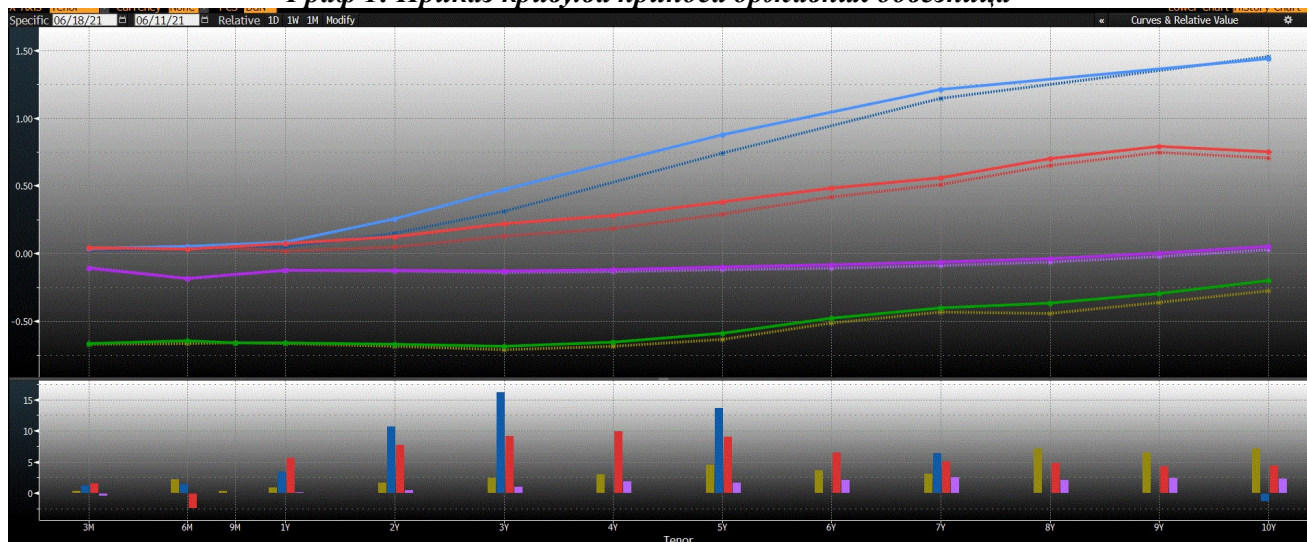
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	11.6.21	-	18.6.21	11.6.21	-	18.6.21	11.6.21	-	18.6.21	11.6.21	-	18.6.21
2 године	-0,68	-	-0,67	↗	0,15	-	0,25	↗	0,05	-	0,13	↗
5 година	-0,63	-	-0,59	↗	0,74	-	0,87	↗	0,29	-	0,38	↗
10 година	-0,27	-	-0,20	↗	1,45	-	1,44	↘	0,71	-	0,75	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	11.6.21	-	18.6.21
3 мјесеца	-0,655	-	-0,647
6 мјесеци	-0,666	-	-0,643
1 година	-0,642	-	-0,641

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 18.06.2021. године (пуне линије) и 11.06.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Током протекле седмице приноси обвезница снажнијих земаља еврозоне су имали тенденцију раста, при чему је раст био више изражен на задњем дијелу криве приноса.

Предсједница ЕУ Комисије von der Leyen је изјавила да су прикупљена прва средства за постпандемијски опоравак и шему трансформације у времену изражене продаје обвезница, те је обећала да ће новац бити потрошен у складу са националним плановима који ће ускоро бити одобрени. Von der Leyen је такође потврдила да је проведена синдицирана продаја обвезница које доспијевају за десет година, укупне вриједности 20 милијарди EUR, а за коју је постојала тражња

седам пута већа од понуде. Из ЕУ Комисије је саопштено да је то највећа институционална емисија обвезница у Европи и највећа сума новца која је прикупљена кроз једну трансакцију.

Замјеник председника ЕЦБ de Guindos је истакао да ће ЕЦБ пратити било који сигнал да тренутни скок инфлације има “ефекте другог круга”, на примјер на плате, узрокујући даљи раст цијена.

Ифо институт очекује да ће економија Њемачке у овој години расти споријим темпом него што се очекивало, те је прогнозиран раст од 3,3%, као резултат уских грла која коче индустријску производњу. Министар економије Италије Franco је изјавио да се економија ове земље опоравља брже него што је Влада очекивала. У посљедњим званичним прогнозама објављеним у априлу Влада је саопштила да очекује да ће економија Италије расти стопом од 4,5% у овој години. Franco је истакао да очекује да ће БДП бити “значајно позитиван” у другом кварталу, те да ће се консолидовати у наредна три мјесеца. Министар финансија Француске Le Maire је потврдио да нема планова за повећање пореза чак и у случају да Влада појача притиске у правцу редуцирања дефицита.

ЕЦБ је издала саопштење у којем је навела да је продужила олакшице за капиталне захтјеве банака за девет мјесеци, због “изузетних макроекономских околности” изазваних пандемијом Ковид19. Поред тога, ЕЦБ је додала да се ова одлука продужава до марта 2022. године, а која је раније требала да се одржава до 27. јуна 2021. године. Такође, ЕЦБ тврди да банке које одлуче да користе ову олакшицу ипак требају планирати да правовремено одржавају довољну количину капитала с обзиром на моменат истека ове олакшице.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Инфлација – Финска (Г/Г) МАЈ	-	2,2%	2,1%
2.	Инфлација – Њемачка (Г/Г) F МАЈ	2,5%	2,5%	2,5%
3.	Инфлација – Француска (Г/Г) F МАЈ	1,4%	1,4%	1,4%
4.	Инфлација – Аустрија (Г/Г) F МАЈ	-	2,8%	2,8%
5.	Индустријска производња - ЕЗ (Г/Г) АПР	37,4%	39,3%	10,9%
6.	Трговински биланс – ЕЗ (у млрд EUR) АПР	15,0	9,4	18,3
7.	Темељна инфлација - ЕЗ (Г/Г) F МАЈ	0,9%	1,0%	0,9%
8.	Оутпут грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) АПР	-	42,3%	20,0%
9.	Стопа незапослености – Холандија МАЈ	-	3,3%	3,4%

САД

У сриједу је завршена сједница FOMC-а на којој није дошло до промјене монетарне политике. Референтна каматна стопа Феда је задржана у распону од 0% до 0,25%, али су повећане двије оперативне каматне стопе: каматна стопа на салдо резерви (IORB) је повећана на 15 базних поена (претходно 10 бп), док је стопа на преконоћне обрнуте репо трансакције које проводи Фед (ON RRP) повећана на 5 базних поена (претходно 0 базних поена). Након састанка FOMC-а, резиме економских пројекција је показао да **креатори монетарне политике очекују да се каматна стопа повећа два пута до краја 2023. године**, док је раније више од половине званичника Феда предвиђало да ће каматне стопе остати близу нуле најмање до 2024. године, које су иначе на том нивоу од марта 2020. године. Званичници сада предвиђају да ће референтна каматна стопа бити повећана са 0,1% на 0,6% до краја 2023. године. Председник Powell је изјавио да постоје чињенице које указују на то да ће показатељи са тржишта рада бити веома атрактивни, у смислу ниске незапослености, високе партиципације запослених и раста плата, те је додао да постоји ризик да и инфлација може бити већа од предвиђеног нивоа.

Инвеститори су у четвртак положили рекордан износ готовине на преконоћне депозите код Феда, након што је Фед почео да плаћа камате на ова средства како би спријечио да негативне каматне стопе завладају осталим дијеловима америчког финансијског тржишта. Приближно 70 тржишних учесника је положило 756 милијарди USD на рачуне Феда кроз операције обрнутих REPO уговора, објавио је Фед из Њујорка. То је отприлике 172 милијарде USD више од претходног рекорда забиљеженог почетком седмице, а за 235 милијарди USD више у односу на сриједу када су свега 53 тржишна учесника користила ову могућност. Председник Феда из St. Luisa Bullard је изјавио да је

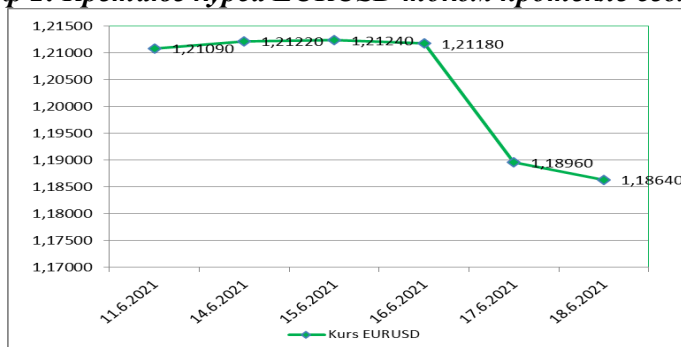
Федов став ка заштравању монетарне политике био „природан“ одговор на економски раст, нарочито на инфлацију која се кретала брже него што се очекивало након што се земља поново почела економски отворати од почетка пандемије. Он је додао да је био међу седам званичника који виде раст каматне стопе почетком следеће године са завршетком пандемије, као и раст инфлације изнад очекивања. Такође је изјавио да су очекивали добру годину, добро економско отварање, али ово је много више од очекивања те је природно да се дозволи раст каматних стопа како би се обуздали инфлаторни притисци.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Малопродаја (М/М) МАЈ	-0,8%	-1,3%	0,9%
2.	Индекс повјерење прерађ. сектора ЈУН	22,7	17,4	24,3
3.	Цијене произв. сектора за финал. потражњу (Г/Г) МАЈ	6,2%	6,6%	6,2%
4.	Искориштеност капацитета МАЈ	75,1%	75,2%	74,6%
5.	Индустријска производња (М/М) МАЈ	0,7%	0,8%	0,1%
6.	МБА апликације за хипотекарне кредите 11. јун	-	4,2%	-3,1%
7.	Индекс започетих кућа (М/М) МАЈ	3,9%	3,6%	-12,1%
8.	Грађевинске дозволе (М/М) МАЈ	-0,2%	-3,0%	-1,3%
9.	Иницијални захтјеви незапос. за помоћ 12. јун	360.000	412.000	375.000
10.	Коинтинуирани захтјеви незапос. за помоћ 5. јун	3.425.000	3.518.000	3.517.000
11.	Индекс расположења потрошача 13. јун	-	56,2	55,4
12.	Водећи индекс МАЈ	1,3%	1,3%	1,3%

USD је апречицао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,2109 на ниво од 1,1864.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Премијер Johnson је одгодио ублажавање мјера уведених због пандемије за четири седмице са циљем убрзања процеса вакцинације, али је сигнализирао да је 19. јули “крајњи датум” када би све рестрикције везано за социјалне контакте могле бити уклоњене. Број купаца широм Велике Британије се смањивао за 6,7% у седмици која је завршила 12. јуна у поређењу са седмицом раније, када је обим малопродаје био подстакнут школским распустом и унапређењем здравственог стања. Министар трговине Аустрије Dan Tehan је изјавио да су Велика Британија и Аустралија склопиле трговински споразум након што су премијери ових држава успјели да превазиђу нека тешка питања. Ово је први споразум овог типа који је Велика Британија закључила након Брексита, а долази у моменту када Лондон намјерава да прошири комерцијалне и дипломатске везе са индо-пацифичком регионом.

Велика Британија је формално затражила продужење од три мјесеца са циљем рјешавања спора са Бриселом о питању продаје прерађеног меса у Сјеверној Ирској. Ово се догађа у моменту када Велика Британија најављује потезе којима ће гарантовати права гласања за ЕУ грађане на локалним изборима. Потпредсједник ЕУ Комисије Шефчович је истакао да ће се што је могуће прије обратити министру за Брегзит Frostу како би организовали састанак на којем би дискутовали о овим детаљима. ЕУ Комисија ће такође консултовати ЕУ Парламент и Савјет Европе о овом питању.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Захтјеви незапослених за помоћ МАЈ	-	-92.600	-55.800
2.	Просјечне седмичне зараде (квартално) Г/Г АПР	4,9%	5,6%	4,3%
3.	ILO стопа незапослености (квартално) АПР	4,7%	4,7%	4,8%
4.	Инфлација (Г/Г) МАЈ	1,8%	2,1%	1,5%
5.	Темељна инфлација (Г/Г) МАЈ	1,5%	2,0%	1,3%
6.	PPI излазне цијене производње (Г/Г) МАЈ	4,5%	4,6%	4,0%
7.	PPI улазне цијене производње (Г/Г) МАЈ	10,6%	10,7%	10,0%
8.	Малопродаја (Г/Г) МАЈ	29,3%	24,6%	42,4%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,85838 на ниво од 0,85908, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,4107 на ниво од 1,3810.

ЈАПАН

Током протекле седмице одржана је сједница MPC BoJ на којој није дошло до промјене монетарне политике. BoJ је задржала стимулативне мјере како би наставила са подршком економији, те је продужила програм олакшица против пандемије до септембра, наговјештавајући да ће Јапан знатно заостајати за САД у окончању монетарне политике кризног режима. Гувернер Kuroda је изјавио да стопа инфлације није достигла циљани ниво од 2% ни прије пандемије. Он је додао да се мора наставити са изузетном стимулативном монетарном политиком чак и након смиривања пандемије, како би се постигао циљани ниво инфлације од 2%. BoJ је саопштила да ће покренути програм против климатских промјена до краја ове године, као и да ће прелиминарно објавити оквирни план на следећем састанку у јулу. Према тој шеми, BoJ ће обезбиједити средства финансијским институцијама како би повећавали зајмове и инвестиције за активности усмјерене на борбу против климатских промјена. Иако детаљи нису још објављени, BoJ је саопштила да ће шема бити израђена по узору на сличне програме којим се нуде јефтини кредити финансијским институцијама како би се подстакло кредитирање у областима које се сматрају да поспјешују раст индустрије. Бивши креатор монетарне политике BoJ Sakurai је изјавио да BoJ мора коначно да размотри начине да смањи своје велике количине ETF-ова, као на примјер продаја ETF-ова домаћинствима. Он је додао да је процјена да би јапанска економија требало да се до 2024. године у потпуности опорави од посљедица Ковид19, чиме се приморава BoJ да задржи стимулативне мјере и након мандата гувернера Kurode који се завршава у априлу 2023. године. Након смањења куповине обвезница и ETF-ова, BoJ мора да смисли начине за растерећење количине ETF-ова. Прије него што је поднио оставку, Sakurai је учествовао тог мјесеца у одлуци BoJ-а да криву приноса (YCC) учини довољно одрживом како би успјели да подстакну инфлацију. Главни портпарол Владе Јапана је изјавио да ће Јапан овог мјесеца одлучити хоће ли дозволити да домаће становништво присуствује Олимпијским играма, након што су експерти потписали план да се на играма дозволи присуство и до 10.000 људи.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

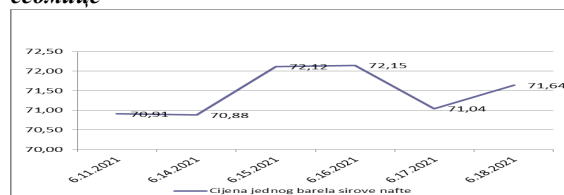
Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (Г/Г) F АПР	-	15,8%	15,4%
2.	Искориштеност капацитета (М/М) АПР	-	1,1%	5,6%
3.	Индекс услужног сектора (М/М) АПР	-0,6%	-0,7%	2,4%
4.	Трговински биланс (у милијардама JPY) МАЈ	-77,0	187,1	253,1
5.	Извоз (Г/Г) МАЈ	50,8%	49,6%	38,0%
6.	Увоз (Г/Г) МАЈ	26,6%	27,9%	12,8%
7.	Стопа инфлације (Г/Г) МАЈ	-0,2%	-0,1%	-0,4%
7.	Стопа темељне инфлације (Г/Г) МАЈ	-0,3%	-0,2%	-0,2%
7.	Основне машинске поруџбине (Г/Г) АПР	8,0%	6,5%	-2,0%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 132,80 на ниво од 130,74. JPY је благо депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 109,66 на ниво од 110,21.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 70,91 USD (58,56 EUR). Током протекле седмице цијена нафте се углавном одржавала на нивоу преко 70 USD по барелу. У понедељак је цијена благо смањена с обзиром на то да су инвеститори процјењивали очекивања раста тражње у односу на ширење мјера које су уведене због пандемије у неким земаљама. Ипак, већ наредног дана цијена је биљежила раст, те се током трговања тога дана нашла на највишем нивоу од 2018. године, након што су објављене вијести да се залихе нафте у САД исцрпљују, чиме су појачани докази поопштравања овог тржишта. Наредног дана цијена је наставила да се одржава на нивоу преко 72 USD по барелу, под утицајем опоравка тражње за нафтом и смањења залиха нафте у САД. Међутим, већ у четвртак, цијена нафте је смањена под утицајем процене инвеститора око јачања USD, као и под утицајем појачане тражње за нафтом. Дан након што је конзервативни представник Ебрахим Раиси проглашен побједником избора у Ирану, а у питању је конзервативни лидер који би могао да отежа преговоре око нуклеарног споразума са Ираном, цијена нафте је повећана. Раиси је предмет санкција САД, а Техеран инсистира да оне морају бити отклоњене као дио преговора везаних за оживљавање нуклеарног споразума. Цијена сирове нафте је у овој години повећана за скоро 50%, након што су економије ублажиле рестрикције и ограничења уведена због пандемије Ковид19 као и због убрзане вакцинације широм свијета. Тражња је повећана, посебно у САД и одређеним дијеловима Азије. У Кини је потрошња нафте премашила претпандемијске нивое док и Индија показује знакове опоравка, након снажног другог таласа пандемије који је имао изражен ефекат на економију ове земље. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 71,64 USD (60,38 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је повећана за 1,03%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

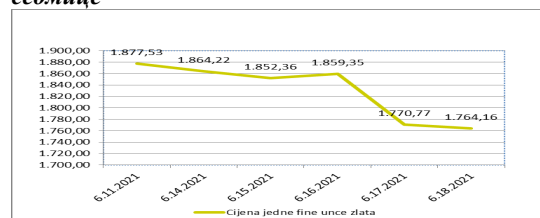

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.877,53 USD (1.550,52 EUR).

Цијена злата је током протекле седмице смањена под утицајем јачања долара као и због резултата састанка FOMC-а који је указао да би се монетарна политика Феда могла поопштити прије него што се раније очекивало. До сриједи протекле седмице цијена злата се кретала у узаном распону, јер су инвеститори били у ишчекивању резултата састанка FOMC-а. Сједница FOMC-а је завршена у сриједу а исход састанка је указао да је Фед постепено почео да затвара врата монетарној политици која је била иницирана пандемијом, те је 11 до укупно 18 званичника централне банке прогнозирано бар два квартална повећања референтне каматне стопе у 2023. години. Након ових вијести, цијена једне fine унце злата се смањила на ниво испод 1.800 USD по унци. Фед је на последњем састанку донио одлуку да убрза са корацима рестриктивније монетарне политике под утицајем оптимизма на тржишту рада и појачане забринутости због инфлације. У петак је цијена злата наставила да се смањује, те је злато забиљежило најлошије седмичне перформансе од марта 2020. године након што је Фед сигнализирало да би могао поопштити монетарну политику прије него се то очекивало. Фед је сигнализирало да ће референтну каматну стопу до краја 2023. године повећати барем два пута и то на ниво од 0,6% са садашњих 0,25%. Фокус инвеститора се сада усмјерио ка изјавама званичника Феда те свједочењу предсједника Феда Powella у уторак ове седмице, када би требало да се понуди више доказа о будућим корацима монетарне политике.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.764,16 USD (1.486,99,52 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 6,04%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.